

**Stockholms
stad**

ÄLVSJÖ STADSDELSFÖRVALTNING

AVDELNING FÖRSKOLA OCH FRITID

SID 1 (43)

DNR 1.2.1.2-2019

2019-01-17

KVALITETSREDOVISNING KOMMUNALA FÖRSKOLOR I ÄLVSJÖ 2018

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	3
Framgångsfaktorer.....	5
Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadselnivå för kommande budgetår.....	7
Utvecklingsområden.....	7
Stadsdelsgemensamma insatser.....	8
Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår.....	9
Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår.....	10
Kvalitetsarbetets genomförande.....	10
Utvecklingsområden för innevarande budgetår.....	8
Nämndmål och enhetsmål med pedagogisk inriktning för innevarande år.....	15
Övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser för innevarande budgetår för att öka måluppfyllelsen.....	23
Strukturella förutsättningar.....	23
Självvärdering.....	28
Förskoleundersökning.....	35
Övriga underlag.....	42

INLEDNING

Syftet med förskolans kvalitetsredovisning är att bedöma måluppfyllelsen utifrån Skolverkets definition; resultat i relation till de nationella målen i skollagen och förskolans läroplan. Vidare identifiera framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden. Som en del i kvalitetsarbetet ska kvalitetsredovisningen bidra till en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Utifrån det fyller kvalitetsredovisningen flera funktioner:

- Den är en del i det interna kvalitetsarbetet i stadsdelen.
- Den ger information som stadsdelsnämnden behöver för att kunna skapa goda förutsättningar för förskolorna.
- Den är även en viktig källa till att Stockholms stad som huvudman får en bild av måluppfyllelsen i förskolan. Utifrån det identifieras stadsövergripande utvecklingsområden, prioriteringar och långsiktiga utvecklingsinsatser för att på det sättet ta det övergripande ansvaret att skapa goda förutsättningar för förskolan.

Stadsdelsnämndens kvalitetsredovisning skrivs fram enligt mall i stadens integrerade ledningssystem, ILS, och biläggs verksamhetsberättelsen för innevarande budgetår.

Stadsdelsnämndens sammanfattande analys

Stadsdelsnämndens mål är att förskolorna ska hålla en jämn och hög kvalitet och att Älvsjös kommunala förskolor ska ha en likvärdig förskoleverksamhet. Kvalitetsredovisningen utgår från en analys av enheternas kvalitetsredovisningar samt resultatdialoger. De bedömningsunderlag som enheterna i huvudsak utgår från är pedagogernas självvärdering (webbaserade kvalitetsindikatorn, s.k. WKI), förskoleundersökningen, utvärdering av de pedagogiska enhetsmålen från verksamhetsplanen samt pedagogisk dokumentation och observation.

Förvaltningen kan inte se att det finns några skeva strukturella förutsättningar mellan enheterna som påverkar förskolornas måluppfyllelse. De enheter som har en lägre andel förskollärare (de enheter som har ca 35 procent) har inte lägre resultat i förskoleundersökningen eller WKI i förhållande till de som har över 40 procent. Samtliga enheter når sina mål.

I en sammanfattande analys konstaterar förvaltningen att förskolorna har uppfyllt nämndmålen för läroplanens målområden och att Älvsjös förskolor i stadens

förskoleundersökning rankas mycket högt. Av förskoleundersökningens 23 frågor hade Älvsjös förskolor högsta resultat i 13 frågor och i sju av resterande frågor var Älvsjös förskolor rangordnade som nummer två eller tre.

Förskoleundersökningen och WKI visar i jämförelse med föregående år i alla delar enbart positiv utveckling. Förskolorna har ifrån redan relativt höga resultat höjt sig än mer i jämförelse med föregående år. Föräldrarna är som helhet nöjda med sitt barns förskola och andelen har ökat från 86 procent 2016 till 90 procent 2018. Skillnaden mellan förskoleenheterna varierar från 80 procent till 97 procent och mellan förskolorna från 72 procent till 99 procent. Det är i jämförelse med 2017 marginellt försämrade resultat avseende likvärdigheten. I WKI:n uppnådde enheterna sammantaget 3,6 medan kommunfullmäktiges mål är 3,8. I jämförelse med staden ligger Älvsjös resultat på delad andra plats tillsammans med tre andra stadsdelar. I jämförelse med föregående årsresultat har resultatet marginellt förbättrats, men vad som är särskilt positivt är att likvärdigheten markant har ökat. Det är dessutom fler arbetslag som uppnår nivå 3 i jämförelse med föregående år.

Förvaltningens analys är att likvärdigheten mellan förskolorna har ökat. Att likvärdigheten har ökat beror på att förskolorna generellt höjt sig ett steg och att de förskolor med ett lägre resultat föregående år höjt sig än mer, vilket har gett en hävstångseffekt. En trolig förklaring är att enheterna har blivit tydligare med vilka specifika metoder som används för att följa upp olika enhetsmål. Särskilt fokus har lagts på bedömning och analys av olika resultat där kvalitén också blivit högre för varje år. Förvaltningen har dock identifierat ett par förskolor som av olika skäl sänkt sina resultat i förskoleundersökningen. I syfte att stärka dessa förskolor och generellt förbättra likvärdigheten mellan förskolorna har förvaltningen identifierat stadsdelsövergripande utvecklingsområden och framgångsfaktorer som enheterna tar med i sina verksamhetsplaner för 2019.

För att öka likvärdigheten 2019 ska enheterna bland annat prioritera implementering av den nya reviderade läroplanen som blir gällande från och med juli 2019 och än mer arbeta med processreflektion/projektplan, som är en framgångsfaktor att öka måluppfyllelsen i förhållande till läroplansområdena och att synliggöra barnens förändrade kunskaper. Förvaltningen har därutöver bedömt att enheterna ska förbättra sin digitala kompetens inom området programmering i syfte att öka likvärdigheten. Den pedagogiska dokumentationen är ett viktigt redskap för att kontinuerligt följa upp och utveckla verksamheten. Den ska vara tillgänglig och användas i det vardagliga arbetet för att ge barn och personal underlag och överblick för att reflektera över lärandet och utvecklingen.

Framgångsfaktorer

Förskoleenheterna har i sina verksamhetsplaner för 2018 tagit fram enhetsspecifika mål med förväntade resultat med utgångspunkt från förskolans läroplan och kommunfullmäktiges budget samt från föregående års kvalitetsredovisning avseende resultat och prioriterade utvecklingsområden. Enheternas organisering och arbetssätt har sin grund och utgångspunkt att från de nationella målen i läroplanen.

Älvsjö har 20 förskolor som fördelar sig på sex enheter med vardera tre till fyra förskolor. Varje enhet har beroende på erfarenheter och enskilda pedagogers kunskaper utvecklat sina specifika pedagogiska arbetssätt för att nå de nationella målen i läroplanen. Grundorganisationen i Älvsjös enheter ser den samma ut. Varje enhet består av en förskolechef och en pedagogisk ledare som tillsammans med ett par förskollärare utgör förskoleenhetens ledningsgrupp. Varje enhet har även en kvalitetsgrupp som har till uppgift att följa upp och utveckla att enhetens arbetslag arbetar efter sina enhetsspecifika mål och måluppfyllelsen i förhållande läroplanens nationella mål.

Grundläggande och centralt för att en enhets kvalitetsarbete är ledarskapet. Följande framgångsrika arbetssätt har identifierats:

- Enheter vars förskolor som pedagogisk arbetar med gemensamma projekt möjliggör för pedagogerna att inspirera och lära av varandra, vilket har visat sig utvecklar barnens lärande. Det gemensamma arbetet mellan förskolorna inom enheten är ett lärande mellan förskolorna som positivt påverkar likvärdigheten dem emellan. Projektarbetet medför att pedagogerna tillsammans arbetar i workshops med diskussionsunderlag där pedagogerna samlas och har diskussioner kring ett gemensamt kunskapsområde. Det kollegiala lärandet fyller en särskild funktion där pedagoger med äldre utbildning och nyexaminerade förskollärare lär av varandra.
- Ett viktigt och ledande arbetssätt är enheter som tagit fram pedagogiska ställningstaganden. Pedagogiska ställningstaganden är ett dokument där ledningen för förskolorna samt kvalitetsgruppen har formulerat enhetens syn på pedagogens roll i arbetet, lärande samt den pedagogiska miljön. Arbetssättet har blivit en framgångsfaktor vid rekrytering av pedagoger samtidigt som det har blivit ett reflekterande redskap i det systematiska kvalitetsarbetet. Dokumentet tydliggör även vilka förväntningar det finns på det pedagogiska arbetet. Enhetens pedagogiska ställningstaganden användas även som ett underlag vid medarbetarsamtal.

- Ett framgångsrikt arbetssätt som positivt har påverkat enheternas resultat är att arbetslag har prioriterat tid för diskussion och praktiskt arbete på förskolornas månadsmöten, pedagogiska forum, APT och planeringsdagar. Pedagoger inom enheterna har under året fått möjlighet att fortbilda varandra, vilket har stärkt den enskilda pedagogen, men även främjat gemenskapen och upplevelsen av att enheten arbetar mot samma mål vilket har ökat likvärdigheten.
- En enhet har arbetslag som aktivt dokumenterar och reflekterar över sin verksamhet och för anteckningar i en så kallad processreflektion. Detta sker fortlöpande under året och sparas digitalt så att alla inom enheten kan hämta inspiration och ta del av varandras projektarbeten. Dokumentationen utgör ett underlag inför de utvärderingar som görs under året och har bidragit till att öka måluppfyllelsen och likvärdigheten inom enheten. Tydligast framgång är där pedagogerna i arbetslagen stöttar varandra i arbetet och sett till att alla barns behov tas tillvara med insikten att alla barn är olika.
- Varje enhet har en kvalitetsgrupp som består av representanter från enhetens tre-fyra förskolor och är en värdefull del i enheternas utvecklingsarbete. Gruppens arbete utgör grunden för enheternas gemensamma pedagogiska utgångspunkter. Kvalitetsgruppen är viktig för respektive förskolas pedagogiska utveckling och är ett nav för likvärdighetsarbetet mellan enheternas förskolor.
- Flera enheter använder lotusdiagram för att tydliggöra vad som gjorts och vad som behöver planeras. Det används för att få syn på barnets läroprocesser. Inom de forum och gemensamma nätverk som pedagogerna ingår och verkar inom delges erfarenheter och lärdomar om de projektarbeten som pågår. Dessa möten och erfarenhetsutbyten ger möjlighet att pedagogerna lär sig av varandra och utvecklar projektarbetenas metod och arbetssätt. Vi kan se att nätverken bidrar till det kollegiala lärandet och ökar kompetensen inom och mellan enheter vilket bidrar till att stärka måluppfyllelsen och likvärdigheten inom avdelningens förskolor.
- Avdelningen har en projektledare vars huvudsakliga uppgift är att arbeta med införandet av skolplattformen. Projektledaren utgör tillsammans med varje förskoleenhets ”skolplattformens ambassadörer” motorn i implementeringen av plattformens olika pedagogiska delar. Projektledaren har under året haft gemensamma utbildningsinsatser för ambassadörerna och har även utgjort ett tekniskt- och pedagogiskt stöd. Arbetssättet har medfört att samtliga förskolor har ambassadörer som har till uppgift att driva införandet av de pedagogiska verktygen. Arbetssättet har bidragit till att öka och stärka likvärdigheten mellan förskolor avseende kunskap och utveckling av digitala arbetssätt. Ett nära samarbete mellan projektledare, förskolechef, pedagogisk ledare och ambassadörer har också bidragit till det framgångsrika införandet.

- En framgångsfaktor i införandet av skolplattformen har varit att avdelningen valde att tidigt köpa in Ipads i U-start till samtliga pedagoger. Ipads är pedagogernas viktigaste verktyg i arbetet med skolplattformen och personliga Ipads har bidragit till ett framgångsrikt införande.

Nämnda framgångsrika arbetssätt sprids och tas tillvara på av stadsdelens 20 förskolor genom de nätverk som är etablerade inom avdelningen. Förskolecheferna ses två gånger i månaden tillsammans med avdelningschefen och utredaren och pedagogiska ledarna är med varannan gång. Pedagogiska ledarna och enheternas kvalitetsgrupper för de sex enheterna utgör pedagogiska forum som ses inom sina respektive nätverk, dels alla tillsammans och inom grupperingar där utvecklingsfrågor och pedagogiska arbetssätt delas och diskuteras. Avdelningschefen tillsammans med utredaren har pedagogiska dialoger med varje enhet vid framtagande av enheternas tertialrapporter och kvalitetsredovisningar. På det sättet sprids och utvecklas goda arbetssätt inom och mellan avdelningens sex förskoleenheter och 20 förskolor.

Avdelningen kan se att enheterna aktivt arbetar för att nå kvalitativt likvärdighet där målet är att enheternas förskolor ska ha en bra måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen och att vårdnadshavarnas uppfattning av enheternas kvalitet inte ska skilja sig åt. Älvsjös förskolors resultat inom brukarundersökningar placerar sig i jämförelse med andra stadsdelar på en hög nivå, men avdelningen kan samtidigt konstatera att det inom avdelningen finns skillnader i måluppfyllelsen mellan enheter och inom enheter som behöver uppmärksammas och prioriteras under det fortsatta kvalitetsarbetet 2019. Det krävs ett fortsatt långsiktigt och medvetet arbete med att lyfta de enheter och förskolor som har en lägre måluppfyllelse med hjälp av de arbetssätt som har visat sig haft framgång.

Utvecklingsområden och gemensamma insatser på stadsdelsnivå för kommande budgetår

Utvecklingsområden

Nedanstående punkter är övergripande utvecklingsområden som enheterna kommer att arbeta med under 2019 i syfte att öka måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen och öka likvärdigheten mellan enheterna.

- Den nya läroplanen och undervisningsbegreppet
- Digitalisering
- Ökad likvärdighet mellan förskolorna

- Pedagogisk dokumentation
- Projekterande arbetssätt
- Pedagogiska lärmiljöer
- Synliggöra barns läroprocesser
- Analysera begreppet undervisning
- Ta fram lokala riktlinjer för barnsäkerhet utifrån stadens nya riktlinjer för Säker förskola
- Barnrättsperspektivet

Stadsdelsgemensamma insatser

Förvaltningen har identifierat tre stadsdelsgemensamma utvecklingsområden.

- (1) Läroplanen och undervisningsbegreppet, (2) digitalisering och (3) ökad likvärdighet

Läroplanen och undervisningsbegreppet

- *Alla pedagoger ska få fördjupad kunskap om den nya läroplanen*

Den nya reviderade läroplanen för förskolan blir gällande den 1 juli 2019 vilket kräver ett införande som rör flera nivåer inom enheterna och avdelningen. Den nya läroplanen innebär ett behov av kompetenshöjande insatser för enheternas pedagoger i syfte att öka kunskaperna och förståelsen om läroplanens nya formuleringar och mål. Avdelningen på utbildningsförvaltningen kommer under våren 2019 erbjuda utbildningstillfällen för bland annat förskolechefer och pedagogiska ledare på grund av de förändringar som sker den 1 juli 2019 om bland annat förskolläraarnas utökade ansvar och pedagogernas nya roll. Förvaltningen planerar även att genomföra kompletterande utbildningsinsatser för övriga pedagoger inom de nätverk och forum som enheterna etablerat.

Nästa steg: Utbildningsinsatser för förskolechefer, pedagogiska ledare och pedagoger kommer under våren 2019 tillhandahållas av avdelningen och förvaltningen kommer utbilda övriga pedagoger genom befintliga pedagogiska forum och nätverk inom och mellan enheterna.

Digitalisering

- *Ökad digital kompetens hos samtliga medarbetare.*

Ett annat viktigt och prioriterat verksamhetutvecklingsområde inom enheterna är digitala utbildningsinsatser och det fortsatta införandet av skolplattformens olika digitala verktyg som påbörjades under 2017. I stadens förskoleundersökning för 2018 framgår att Älvsjös förskolor ligger i jämförelse med andra stadsdelars förskolor på en hög nivå av nöjdhet. Inom läroplansområdet ”Utveckling och lärande” har

enheterna totalt ett lägre resultat i jämförelse med övriga läroplansområden, särskilt ”kommunicera digitalt” och ”använder digitala verktyg”, vilket stämmer överens med resultaten från enheternas självvärdering (WKI), där flera enheters arbetslag har värderat sig lägre avseende användandet av digitala verktyg. Ämnesområdet är därför ett utvecklingsområde för 2019 och utbildningsinsatser kommer att erbjudas för att stärka pedagogernas kompetens inom skolplattformens digitala verktyg i syfte att förbättra barnens kunskaper och därmed utveckling.

Nästa steg: Implementera Skolplattformen utifrån en framtagna tidplan (under våren 2019 ska *Startsidorna* införas och under hösten 2019 ska *Pedagogiska verktyg* införas, exempelvis Planering och bedömning). Enheterna ska fortsätta att prioritera och utveckla:

- a. synliggörande av barnens utveckling och lärande,
- b. barnens användande av digitala verktyg samt
- c. digital kommunikation med barnens föräldrar.

Ökad likvärdighet mellan förskolorna

- *Likvärdigheten ska öka*

Resultatet i förskoleundersökningen inom läroplansområdet Utveckling och lärande, inriktning digitala verktyg, visar att det finns tydliga skillnader mellan enheterna även om resultatet något förbättrats. Målsättningen är att likvärdigheten ska öka. Detta ska ske genom kollegialt och nätverksbaserat lärande.

Förslag till kommunfullmäktige/nämnd för kommande budgetår

• Förskolans digitalisering

Mot bakgrund av att skolplattformens olika pedagogiska verktyg ska implementeras fullt ut under 2019, utgör digitalisering (skolplattformen och programmering) ett utvecklingsområde som Älvsjö stadsdelsförvaltning särskilt lyfter upp som ett prioriterat stadsövergripande område.

• Reviderade läroplanen

Ett annat utvecklingsområde som Älvsjö stadsdelsförvaltning särskilt lyfter upp som ett prioriterat stadsövergripande område är utbildningsinsatser om den i juli 2019 inkommande reviderade läroplanen. Ett annat utvecklingsområde, som hör samman

med den reviderade läroplanen är utbildningsinsatser i undervisningsbegreppet, som kommer att få en annan innebörd med den reviderade läroplanen.

Förvaltningen ser positivt på det av kommunfullmäktiges initiativ avseende framtagande av handlingsplanen ”Förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare” som under 2019 förväntas lämna en rapport med förslag på främjande åtgärder.

Förvaltningen välkomnar de gemensamma utbildningsinsatser som avdelningen på utbildningsförvaltningen planerar att genomföra under våren 2019 med inriktning på den reviderade läroplanen, undervisningsbegreppet och programmering, som särskilt lyfts fram i budgeten för s 2019.

Underlag för stadsdelsnämndens analys för innevarande budgetår

Kvalitetsarbetets genomförande

Med utgångspunkt i läroplanen och kommunfullmäktiges budget samt föregående års kvalitetsredovisning har avdelningschefen tillsammans med utredaren i förvaltningsledningen reviderat förslag till nämndmål, förväntade resultat och indikatorer för förskolan. Stadsdelsnämnden fastställde dessa i samband med beslut om verksamhetsplan och budget för 2019. Nämndmålen täcker in vart och ett av läroplansområdena; *Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande, Förskola och hem* samt *Samverkan med skolan*. Till läroplansområdena har också nämndmål kopplats gällande miljö- och klimatanpassning, kultur, jämställdhet, barnkonventionen samt demokrati.

Förskoleenheterna har i sina verksamhetsplaner arbetat fram enhetsspecifika mål med tillhörande förväntade resultat, arbetssätt, resursanvändning och planer för uppföljning och utveckling. Enhetsmålen har utgått ifrån nämndens mål. Avdelningschefen har tillsammans med utredaren gått igenom förskolornas verksamhetsplaner och verksamhetsplanen följs upp under våren i tertialrapport 1 och under hösten i tertialrapport 2. I maj/juni har enheterna tillsammans med verksamhetschefen och utredaren planeringsdagar där särskilt utvecklingsfrågor diskuteras och behov av stöd lyfts fram för ökad måluppfyllelse.

Enheterna har i sina kvalitetsredovisningar beskrivit hur det systematiska kvalitetsarbetet är organiserat inom respektive förskola och för hela resultatenheten. Det finns en tydlig systematik i enheternas kvalitetsarbete och pedagogerna är delaktiga i exempelvis utvecklingsgrupper, kvalitetsgrupper, pedagogiskt forum och andra forum för

arbetslagsledare. Varje förskola har genomfört en utvärdering av sitt arbete och beskrivit vilka enhetsmål och förväntade resultat man har uppnått och hur man nått dessa. Som underlag för självvärderingen används bland annat reflektionsprotokoll, pedagogisk dokumentation, barnintervjuer, förskoleundersökningen och självvärderingsmaterialet för indikatorn Personalens bedömning av förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling. Förskolepersonalen lägger stort fokus på att följa upp vad barnen får ut av verksamheten för att kunna förändra och utveckla den.

Avdelningschefen har under senhösten tillsammans med utredaren genomfört dialogmöten med samtliga sex enheter. Där ingår förskolechef, pedagogisk ledare samt personalrepresentanter från förskolorna. Kvalitetsredovisningarna stäms slutligen av med förskolechefer och pedagogiska ledare. Analysen från dessa dialogmöten liksom enheternas kvalitetsredovisningar ligger till grund för denna kvalitetsredovisning.

Analys

Älvsjös kommunala förskolor har de senaste åren bland de högsta resultaten och har hög måluppfyllelse i jämförelse med andra stadsdelars förskolor. Det finns flera förklaringar till enheternas resultat, huvudsakligen bygger framgången på att avdelningen rekryterat resultatriktade förskolechefer och hur de tillsammans med den pedagogiska ledaren organiserar och leder förskolorna i riktning mot måluppfyllelse av de nationella målen och likvärdighet. Avdelningens systematiska kvalitetsarbete i form av resultat- och kvalitetsdialoger utgör en hörnsten i avdelningens uppföljning av enheternas arbete mot nämndmål och läroplansområdena. Enheternas kvalitetsgrupper och pedagogiska forum utgör likväl en likvärdighetssträvande inom enheten som avdelningen som helhet, då särskilt förskolecheferna och pedagogiska ledarna ses i olika forum där bland annat goda exempel och erfarenhetsutbyte sker. Effekten är ett lärande och utvecklande arbetssätt som gagnar likvärdighetssträvansmålet.

För att öka måluppfyllelsen mot de nationella målen och få en mer likvärdig förskola kommer avdelningschefen och utredaren från och med 2019 utöka antalet dialogmöten med enheterna för att än mer riktat arbetet mot måluppfyllelsen mot läroplansmålen och en likvärdig förskola. Särskild fokusering kommer läggas på de utvecklingsområden avdelningen tagit fram och dels arbeta mer stödjande mot de enheter som har ett utökat behov av uppföljning av måluppfyllelsen av enhetsmål.

Utvecklingsområden för innevarande budgetår

Under 2018 har stadsdelen haft två gemensamma utvecklingsområden, Skolplattformen och ökad likvärdighet, i syfte att uppnå hög måluppfyllelse utifrån läroplansområdena och därigenom öka kvaliteten och likvärdigheten mellan Älvsjös kommunala förskolor.

Skolplattformen

Förväntat resultat:

- Kartlägga pedagogernas digitala kompetens för att få status vilka insatser som behöver sättas in för att stärka kompetensen och öka likvärdigheten.
- Utbildningsinsatser och kollegialt lärande (genom bland annat Medioteket och nätverk inom enheterna och mellan enheterna) i de digitala verktygen.

Måluppfyllelse med fokus på likvärdighet:

De förväntade resultaten bedöms ha uppnåtts. Enheterna har tillsammans med projektledaren för införandet av Skolplattformen gjort en nulägesanalys av pedagogernas digitala kompetens och utifrån den gjort en bedömning av enheternas behov av utbildningsinsatser. För varje enhet har en individuell plan tagits fram för hur utbildningsinsatsen skall utformas. Förvaltningens projektledare har haft ett drivande engagemang och ett nära samarbete med enheternas IT-ambassadörer samt förskolechefer vilket har resulterat i ett framgångsrikt införande. Införandet av den nya skolplattformen går enligt stadsdelens införandeplan. Samtliga ambassadörer har genomgått en tredagarsutbildning på Medioteket. Samtliga ambassadörer har deltagit i ett gemensamt nätverk för stadsdelen som letts av projektledaren. Enheterna har haft egna utbildningar för alla pedagoger kring hur de kan arbeta med plattformens digitala verktyg som ett kreativt uttryckssätt tillsammans med barnen. Enheterna har även haft praktiska work-shops. En gemensam mall för det pedagogiska verktyget har utarbetats av pedagogiska ledare och förskolechefer. Samtliga förskolor har tagit modulen närvaro och frånvaro i drift. En viktig faktor som har bidragit till att enheterna kommit så långt i sitt införande är att projektledaren har en bakgrund som pedagog på en av Älvsjös förskolor. Genom sin bakgrund har projektledaren haft en förståelse för skolplattformens praktiska användning och har kunnat förstå pedagogernas behov och utmaningar på ett konkret sätt, vilket har bidragit till att implementering fått ett bra resultat.

Ökad likvärdighet

Förväntat resultat:

- Likvärdigheten ska öka mellan förskolorna inom det prioriterade läroplansområdet ”Utveckling och lärande”.

Måluppfyllelse med fokus på likvärdighet:

De förväntade enhetsresultaten bedöms inte i alla delar ha uppnåtts. Resultaten från förskoleundersökningen 2017 visade att det fanns ett par frågor som skiljde ut sig genom att ha ett lägre resultat. Dessa tre frågor är: (1) Nöjdhet med hur barnets utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs, (2) Nöjdhet med hur barnet använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande och (3) Nöjdhet med om det är enkelt att kommunicera digitalt med barnets förskola.

Följande resultat är en jämförelse med 2017 och 2018 års förskoleundersökning.

1. Nöjdheten med hur barnets utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs varierade 2018 från 32 till 99 procent och hade ett medelvärde på 78 procent (variationen var under 2017 från 50 % till 95 procent och medelvärdet 81 procent).
2. Nöjdhet med hur barnet använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande varierade 2018 från 42 till 90 procent och hade ett medelvärde på 69 procent (variationen var under 2017 från 19 till 85 procent och medelvärdet 61 procent).
3. Nöjdheten med att det är enkelt att kommunicera digitalt med barnets förskola varierade 2018 från 50 till 84 procent och hade ett medelvärde på 70 procent (variationen var under 2017 från 52 till 100 procent och hade medelvärde på 77 procent).

På två av frågorna (1 och 3) har medelvärdet sänkts med tre och sju procentenheter i jämförelse med föregående år och medelvärdet har i en tredje fråga (2) har höjts med åtta procentenheter. Samtidigt kan vi se, trots att medelvärdet marginellt har sjunkit i två av frågorna, så har likvärdigheten inom enheterna ökat gällande (2) ”barnet använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande”. Av förskoleundersökningen går det att utläsa att det är särskilt två förskolor från olika enheter som särskilt bidrar till att det sammantagna resultatet från de tre nöjdhetsfrågorna från förskoleundersökningen marginellt är sämre än 2017. Det något försämrade resultatet från förskoleundersökningen korrelerar med den självvärdering arbetslagen har gjort i WKI-verktyget avseende digital mognad och användandet av digitala verktyg i den

pedagogiska verksamheten. Måluppfyllelsen i den delen har inte uppnåtts, varför likvärdigheten mellan förskolorna i dessa delar inte har förbättrats.

Enheternas arbete med kriterierna för bedömningen av WKI-verktyget har på grund av tekniska fel från juni månad i verktyget medfört att arbetslagen och de nyrekryterade pedagogerna inte haft möjlighet att sätta sig in i verktyget och praktiskt arbeta med verktyget på ett tillfredsställande sätt. Detta har medfört svårigheter att jämföra resultatet och därmed likvärdigheten mellan förskolorna.

Enheterna har fullt ut inte lyckats nå sina förväntade resultat avseende att synliggörandet av barnen utveckling och lärande och digital kommunikering mellan förskola och förälder. Utifrån föregående års resultat skiljer 2018 års resultat med tre respektive sju procentenheter vilket är en marginell försämring med 2017. I jämförelse med staden som helhet ligger dessa två förskolors resultat i förskoleundersökningen över medelresultat, medel är 72 i frågan om *synliggörande av barns utveckling och lärande* och 64 för *enkelt att kommunicera digitalt* (Älvsjö har 78 respektive 70). Vid en närmare granskning av resultateten i jämförelse med föregående års resultat är det två enheters förskolor som bidragit till att det genomsnittliga resultatet försämrats. En trolig bidragande orsak är att de två förskolorna har haft en relativt hög personalomsättning och den ena förskolan har även stått utan ordinarie förskolechef under en längre period, vilket negativt påverkat ledning och kontinuitet. En annan förklaring avseende frågan *kommunicering förskola och hem* är att skolplattformen inte har implementerats fullt ut än, exempelvis har inte de enskilda förskolorna hemsidor där föräldrar kan se vad barnen har gjort eller annan information som förskolan vill nå ut till föräldrarna tagits i bruk.

Förvaltningens analys är att resultatet bör stiga allteftersom skolplattformens olika digitala verktyg implementeras och förskolornas startsidor blir klara för drift. De aktuella förskolorna är medvetna om de utmaningar de står inför och under hösten 2018 har en ny ordinarie förskolechef rekryterats till den ena förskolan och förvaltningen har även tagit hjälp av förvaltningens HR-konsult.

Nämndmål och enhetsmål med pedagogisk inriktning för innevarande år

Nämnden har ett och samma övergripande nämndmål och förväntade resultat som är kopplat till läroplansområdena med pedagogisk inriktning:

Nämndmål för samtliga läroplanområden:

- Förskolans arbetssätt utvecklar barnens förmågor inom samtliga läroplansområden.

Förväntat resultat för samtliga nämndmål:

- Förskolorna uppfyller sina enhetsmål med förväntade resultat för normer och värden.
- Målvärdet för indikatorerna från förskoleundersökningen uppnås.

Som grund och underlag för sina bedömningar har enheterna, förutom resultat från förskoleundersökningen och självvärderingen i kvalitetsindikatorn (WKI), även använt pedagogiska dokumentationer, observationer från barngrupp om barnens utveckling och lärande. Resultaten från förskoleundersökningen och självvärderingen i kvalitetsindikatorn har jämförts med tidigare år för att se utvecklingen över tid. Resultat har även jämförts mellan enheterna inom stadsdelen samt med staden som helhet.

Målområde läroplan: Normer och värden

Förvaltningen bedömer att målet och det förväntade resultatet helt har uppfyllts. Samtliga förskolor har uppnått sina enhetsmål och förväntade resultat. Årsmålet 90 procent för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar” i förskoleundersökningen avseende Normer och värden har uppnåtts (92 procent). Variationen, indexet, varierar mellan förskoleenheterna från 88 procent till 96 procent och mellan förskolorna inom enheterna från 87 procent till 97 procent. Resultatet från pedagogernas självvärdering visar att antalet arbetslag som värderar sig på nivå 4 eller 5 är över 50 procent inom området pedagogisk miljö kopplat till demokratiska värderingar och jämställdhet.

Enheterna har utifrån nämndmålet och det förväntade resultatet definierat egna mål och förväntade resultat. Enheterna har i sina enhetsmål huvudsakligen riktat sig mot

att barnen utvecklar förståelse för samhällets gemensamma värderingar såsom respekt för andras olikheter, ett jämställt bemötande, allas lika värde och demokratiska processer, vilket utgör kärnan i läroplansområdet Normer och värden.

- *Måluppfyllelsen avseende enhetsmål och förväntade resultat (Normer och värden).*

Förvaltningen kan se exempel på att när förskolor aktivt i sitt pedagogiska arbetar med förskolans värdegrund har barnen blivit mer trygga. En annan pedagogisk metod som bidragit till att uppnå det förväntade resultatet är när pedagoger med hjälp av skådespel, litteratur och samtal, som handlar om mänskliga rättigheter och allas lika värde, kan se att barnen mer än tidigare hjälper varandra och vill göra goda gärningar för varandra. Pedagogerna har även observerat att arbetssättet har bidragit till att barn i större utsträckning har förslag på hur man kan göra när man måste kompromissa, exempelvis om flera barn vill ha en sak samtidigt. Ett annat arbetssätt som bidragit till måluppfyllelsen är när pedagoger bemöter barnen utifrån deras förutsättningar och höjer allas lika värde och arbetar med olikheten som ett värde. Arbetssättet bidrar till att öka barns självkänsla och att deras åsikt är viktig.

På en av förskoleenheterna har pedagogerna som metod konsekvent arbetat med att nej är ett nej, att man kan säga stopp och att man som kompis då måste sluta. Ett sätt att konkret arbeta med att visa respekt och hänsyn till andras olikheter har ett par förskolor strävat efter att ha ett interkulturellt förhållningssätt, vilket innebär att pedagogerna tar tillvara barnens, föräldrarnas och personalens olika erfarenheter och kompetenser i samtal och handling. Genom att samtala, lyssna och ställa frågor om olika händelser i och utanför förskolan bekräftar pedagogerna barnens livsvärldar, idéer och åsikter. Arbetsmetoden interkulturellt förhållningssätt har särskilt bidragit till att pedagoger ser alla språk och kulturella perspektiv som viktiga och aktivt arbetar för att skapa möten mellan de olika kulturer när tillfälle ges.

En annan metod som förvaltningen kan se som har bidragit till att barnen lär sig att respektera och visa hänsyn till andra barn är när pedagoger delar in barnen i mindre grupper och arbetar utifrån ett projektinriktat arbetssätt. Pedagogerna har upptäckt att barnen då bättre ges mer tid till sitt eget utforskande, reflekterande, skapande och lärande. Det projektinriktade arbetssättet i mindre barngrupper skapar möjlighet för barnen att diskutera sig fram till kompromisser och pedagogerna har även noterat att samarbetet mellan barnen ökar när barnen får utmaningar som de får lösa tillsammans.

En bidragande orsak till att resultaten i förskoleundersökningen för enheternas förskolor är så pass höga är att förskolorna i sitt arbetssätt har varit tydliga i sin

kommunikation med föräldrarna kring hur de arbetar med normer och värden. Kommunikationen sker främst genom veckobrev och när pedagogerna träffar och pratar med föräldrarna.

Enheternas aktiva och målmedvetna arbetet med normer och värden har bland annat bidragit till att pedagogerna har observerat följande resultat:

- Barnen är aktiva och självständiga i lärmiljön och i skogen.
- Barnen tränar dagligen på att komma överens och göra överenskommelser
- Barnen är delaktiga efter sina förmågor och intressen.
- Barnen bjuder in varandra till lek och olika aktiviteter
- Barnen frågar varandra om de ska samarbeta

Målområde läroplan: Utveckling och lärande

Det förväntade resultatet för Älvsjös förskolor har uppfyllts. Förskolorna har uppnått sina enhetsmål och förväntade resultat. Årsmålet 83 procent för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande” uppnåddes (84 procent). Variationen, index, varierar mellan förskoleenheterna från 77 procent till 88 procent och mellan förskolorna inom enheterna från 62 procent till 95 procent. Resultatet från pedagogernas självvärdering visar att antalet arbetslag som värderar sig på nivå 4 eller 5 är över 50 procent inom området pedagogisk miljö.

Enheterna har utifrån nämndmålet och det förväntade resultatet definierat egna mål och förväntade resultat. Enheterna har i sina enhetsmål huvudsakligen riktat sig mot att barnen utvecklar sin nyfikenhet att leka och lära, utvecklar nyanserat talspråk och begrepp, samt utvecklar sin förmåga att använda matematik i vardagen och utveckla intresse för naturens kretslopp. Detta utgör kärnan i läroplansområdet utveckling och lärande.

- *Måluppfyllelse avseende enhetsmål och förväntade resultat (Utveckling och lärande).*

Förvaltningen kan se att när pedagogerna har gett barnen möjlighet att förbereda sig, berätta, bearbeta och reflektera över sina projekt, utvecklar de sitt språk och får ett bredare ordförråd. Aktiviteter som projekt, högläsning och sång samt att pedagogerna är språkliga förebilder skapar en miljö där lärande och utveckling sker. Ett resultat som pedagogerna har observerat är att barnen har fått ett mer nyanserat språk och är intresserade av historier, bilder, rim och skriftspråk. Många barn har upptäckt skriftspråk och symboler, flera känner igen både sitt och kompisarnas namn och

några har börjat skriva. Barnen har gjort sina egna historier och visar ett stort intresse för att lyssna på sagor samt pratar och reflekterar tillsammans.

Barnen skapar egna föreställningar för pedagoger och för varandra då de bygger upp olika lekmiljöer och skådespelar med rekvisita. De använder sig av olika uttrycksformer såsom musik, sång, dans och drama när de uppträder. Pedagogerna åker på fantasiresor tillsammans med barnen och deras fantasi, tankar och idéer ligger som grund. De leker rollekar utifrån olika tv-program som barnen är intresserade av. Teaterbesök i nära koppling till projektet har fungerat som inspiration på samma sätt som när pedagoger berättar sagor på samlingen. Många barn lär sig sagorna utantill och återberättar dem för sina kamrater. Förskolorna gör kontinuerliga och medvetna besök till biblioteket vilket har bidragit till en större mångfald av böcker som berikat barnens upplevelser på olika sätt. Vad gäller barnens språkutveckling använder enheterna lärplattan som ett pedagogiskt verktyg. Hos de yngre barnen används lärplattan framför allt som ett bildstöd för att underlätta kommunikationen med barnen, men även med vårdnadshavare med annat modersmål. Hos de äldre barnen används lärplattan som ett verktyg för skriv- och språkinläring i form av olika appar, men även som en språkbrot mellan olika modersmål.

Förskolornas projekterande arbetssätt har bidragit till att barnen fått utforska tekniken, där tekniken integrerats med skapande, rörelse och lek. Pedagogernas arbete har utvecklats inom teknikområdet genom att förskolorna använder Lärplattorna mer med barnen inom olika ämnesområden för att fotografera, skapa och söka information. Sedan ett par år tillbaka kan förvaltningen se att barnen har utvecklat ett stort intresse för att använda lärplattor kopplat till projektor. Att pedagogerna än mer än tidigare använder projektorn tillsammans med barnen är ett sätt öka barnens nyfikenhet och lärandet av teknik. Lärplattan tillsammans med projektorn har enligt observationer från verksamheten även inspirerat och berikat barns lek. Den pedagogiska dokumentation i form av bilder och filmer från verksamheten utgör ett underlag till pedagogerna i deras reflektion om hur verksamheten än mer kan utvecklas för att stimulera barnens intresse för teknik.

En slutsats som förvaltningen drar, trots det relativt goda resultatet, är att pedagogerna behöver lära sig mer om den teknik som finns på förskolorna samt arbeta vidare med hur skolplattformens digitala verktyg ännu mer kan användas i det projekterande arbetssättet när de införs under 2019. I förskoleundersökningen har detta område ett sämre resultat, vilket innebär att förskolorna behöver sätta in åtgärder för att nå ett bättre resultat. Detta kommer att ske under 2019 och området utgör också ett utvecklingsområde inför 2019. En åtgärd bör vara att på ett tydligare

sätt synliggöra för vårdnadshavarna vilka digitala verktygshjälpmiddel barnen använder i sitt lärande och visa pedagogisk dokumentation.

Förvaltningen kan se att generellt har intresset för matematik och logiskt tänkande har ökat och pedagogerna ser att barnen än mer än tidigare använder sina matematiska förmågor i olika situationer. Det kan vara när de skapar mönster till pärlplattor, när de sorterar och när de väljer legobitar till sina byggen. Spelet Uno har på en enhet bland annat hjälpt till att barnen har utvecklat ett strategiskt tänkande. Pedagogerna har även observerat att barnen utmanar varandra med olika matematiska uträkningar. De använder fler matematiska begrepp såsom hel, halv och antal. En annan iakttagelse pedagogerna har gjort är att barnen har visat ett ökat intresse för kartor och hur dessa kan användas för att beskriva riktning. Pedagogerna hör att barnen räknar i olika sammanhang de benämner att det är deras tur. De sorterar och kategoriserar när de gör halsband eller mandalamönster.

En viktig bidragande faktor till den höga målpuffyllelsen av de förväntade resultaten är de pedagogiska forum som enheterna har etablerade tar ansvar för verksamheten och den pedagogiska utvecklingen. Pedagogerna har genom dessa forum fått möjlighet att inspirera varandra kring hur projekten kan utvecklas inom främst inom matematik, naturvetenskap och teknik samt kring det språkutvecklande arbetet. En enhet har en "work-shop" under våren som är en metod som hjälper till att sprida framgångsrika arbetssätt och som därmed bidrar till verksamhetsutveckling. Genom dessa forum, där pedagogerna får möjlighet att reflektera tillsammans och arbeta praktiskt, ökar enheternas medvetenhet kring utformningen av verksamheten på ett sådant sätt som utvecklar barnens möjlighet till ökad kunskap och lärande inom exempelvis ekologisk hållbar miljö, teknik och naturvetenskap.

Inom hållbar miljö arbetar enheterna med miljövårdsprojektet Hållbar framtid-Ekologisk känslighet. Enheterna har miljöstationer i form av återvinningskärl av olika slag som resulterar i att barnen på eget initiativ är delaktiga i källsorteringen. Arbetssättet är att varje termin sker det en introduktion för alla nya barn och pedagoger vilket skapar en kontinuitet i arbetet. Förvaltningen kan se att de förskolor och avdelningar som skapat en speciell miljödag eller uppdragskort till barnen kring miljövård och källsortering, har fått fler engagerade och ansvarstagande barn inom detta område.

Att göra enkla kretslopp inne på avdelningen som t.ex. maskkompost och att barnen är med och odlar samt planterar växter, synliggör kretsloppet för barnen på ett konkret sätt i vilket ett lärande sker. Pedagogerna observerar att desto mer barnen är delaktiga desto mer ansvar tar de. Genom att vi skapar möjlighet för barnen att vistas mycket i naturen gör att barnen värnar om miljön, djur, växter och natur.

Skräpplockardagen som förskolorna är delaktiga i, inspirerar både barnen och pedagogerna till att hålla rent i naturen och värna om djur och natur.

På flera enheter kan förvaltningen se vikten av att pedagogerna är med och utmanar barnen och deras förståelse kring matematik, där pedagogerna är med och sätter ord på saker eller stöttar barnen i att lösa problem. Detta är ett framgångsrikt arbetssätt för att synliggöra vardagsmatematik. Förvaltningen ser också vikten av att barnen får uppleva matematiska aktiviteter i meningsfulla sammanhang och att uppleva aktiviteter flera gånger.

En del förskollärare upplever att det är lättare att hitta inspiration till matematikundervisning tack vare lärplattan och att detta hör samman med att barnens intresse även ökar vid användning av lärplattan. Förvaltningen ser dock att det är pedagogers ämneskunskaper i matematik som är avgörande för i vilken mån pedagoger kan synliggöra matematik i användandet av lärplattan

Förskolornas utveckling av lärmiljöerna, det projekterande arbetssättet, den pedagogiska dokumentationen samt pedagogernas förhållningssätt har bidragit till att barnen i högre grad får utvecklas.

En tänkbar förklaring till förskoleundersökningens höga resultat inom läroplansområdet Utveckling och lärande kan vara att vårdnadshavarna har fått kontinuerlig information i veckobrev, enhetsnytt, på föräldramöten genom dokumentation, via de dagliga dialogerna samt på förskolegården i hur förskolorna arbetar med Utveckling och lärande.

Målområde läroplan: Barns inflytande

Det förväntade resultatet för Älvsjös förskolor har uppfyllts. Förskolorna har uppfyllt sina åtaganden och förväntade resultat kopplade till nämndmålet.

Förskoleundersökningen har ingen fråga avseende barns inflytande i verksamheten.

- *Måluppfyllelse avseende enhetsmål och förväntade resultat (barns inflytande)*

Enheterna använder sig av ett projekterande arbetssätt som de bedömer är en av nycklarna till barns inflytande. Pedagogerna utformar projektet utifrån observationer och dokumentationer av barnens intressen, idéer och tankar samt vad de gör.

En annan faktor som stärker barn inflytande är förskolornas användande av barnråd. Flertalet förskolor har barnråd i syfte att stärka barnens röster för att bidra till att barnen får erfarenhet av att bli lyssnade på och få reellt inflytande. Barnens önskemål ligger som grund i utformandet av den pedagogiska miljön.

Förvaltningen kan se att det finns exempel på att de förskolor som genom förbättringar i inomhusmiljön, med material och möblering, ger barnen större delaktighet och inflytande åtgärderna bättre anpassats till barngrupperna. Inomhusmiljön är utformad för att ge barnen förutsättningar att klara av saker på egen hand. Barnen kan själva ta fram material som de vill arbeta eller sysselsätta sig med.

Även gruppindelningar inom barngrupperna medför att barnen får mer utrymme att uttrycka sig och komma bättre till tals. De är också mer delaktiga i sitt eget lärande då de medverkar i den pedagogiska dokumentationen tillsammans med pedagogerna och kompisarna men även enskilt.

Enheternas aktiva och målmedvetna arbetet med barnens inflytande har bland annat bidragit till att pedagogerna observerat följande resultat:

- Barnen använder olika material från lärmiljön i sitt skapande, exempelvis akvarell pennor, grafitpennor
- Barnen är tydliga med vad de vill göra
- Barnen tränar dagligen på sociala samspelet för att kunna samarbeta
- Barnen har inflytandet över sin vardag, de väljer böcker, samtalsämne och aktiviteter de vill göra under dagen.

Målområde läroplan: Förskola och hem

Det förväntade resultatet för Älvsjös förskolor har uppfyllts. Förskolorna har helt uppfyllt sina enhetsmål och förväntade resultat och har uppfyllt årsmålet 87 procent för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende förskola och hem” (88 procent). Variationen, Index, varierar mellan förskoleenheterna från 82 procent till 91 procent och mellan förskolorna inom enheterna från 71 procent till 98 procent.

Enheterna har utifrån nämndmålet och det förväntade resultatet definierat egna mål och förväntade resultat. Enheterna har i sina enhetsmål huvudsakligen riktat sig mot att föräldrar ges möjlighet till delaktighet i förskolans verksamhet och föräldrarna är delaktiga och informeras om barnets trivsel och utveckling på förskolan, vilket utgör kärnan i läroplansområdet Förskola och hem.

- *Måluppfyllelse avseende enhetsmål och förväntade resultat (förskola och hem).*

Förvaltningen kan se av förskoleundersökningen att enheterna har ett högt resultat inom läroplansområdet och en viktig metod har varit att pedagogerna alltid ska lyssna in vårdnadshavarnas synpunkter och intressen när det ges. Pedagogerna försöker bemöta de synpunkter och lösa de önskemål som lämnas på bästa möjliga sätt. Pedagogerna är noga med att informera föräldrarna att de alltid kan komma till dem om de har funderingar eller frågor som berör deras barn och dess vistelse på förskolan. Det är en rutin att informationen lämnas under inskolningar, utvecklingssamtalen samt på föräldramötet. På utvecklingssamtalen ges det alltid tid och utrymme för frågor och pedagogerna är noga med att följa upp eventuella frågor då det behövs.

Metoden har bidragit till att andelen vårdnadshavare som känner sig välkomna att ställa frågor och att framföra synpunkter på verksamheten har ökat. Över en fyraårsperiod har resultatet ökat med 11 procentenheter. Föräldrars delaktighet har varit ett återkommande tema i pedagogiska diskussionsforum och resulterat i detta förhöjda resultat. Pedagogerna har uppmuntrat till återkoppling och delaktighet hos förälder, bland annat genom att formulera information kring verksamheten.

Enheterna kommunicerar kontinuerligt information till föräldrarna i månadsbrev, enhetsnytt, på föräldramöten, genom dokumentationer, på utvecklingssamtal, via den dagliga dialogen samt på förskolegården om hur förskolan arbetar. All dokumentation skickas också hem via mail och föräldrarna är därefter välkomna med frågor och funderingar. De förskolor som har förskoleråd träffas ett par gånger varje termin där föräldrar, förskolechef och representanter för personalen för en dialog om olika verksamhetsfrågor. Alla förskolor analyserar sina resultat i förskoleundersökningen och diskuterar dessa tillsammans med föräldrarna på föräldramöten. Metoden medför att föräldrarna känner sig delaktiga när de får vara med och reflektera om verksamheten. Det är viktigt att i dialog med föräldrarna få fram orsaker till såväl höga som låga resultat för att kunna utveckla och förbättra verksamheten.

En bidragande faktor till att synliggöra enheten och förskolans pedagogik och verksamhet är att på föräldramöten använda powerpointpresentationer. Föräldrarna upplever då att verksamheten synliggörs på ett tydligare sätt. Förvaltningen kan se av resultaten från förskoleundersökningen att förskolorna behöver synliggöra det enskilda barnets utveckling och lärande på ett tydligare sätt.

Övriga stadsdelsnämndsgemensamma insatser för innevarande budgetår för att öka måluppfyllelsen

I samverkan med förskoleavdelningen på utbildningsförvaltningen har kompetenshöjande insatser skett genom att vidareutbilda barnskötare till förskollärare. Flera enheters förskolor har under året tagit studenter som gör sin VFU.

Analys

Förvaltningen ser VFU-studenter som en försörjningsinsats varför det är viktigt att knyta bra kontakt med studenter som på sikt kan ta anställning i stadsdelen. Studenterna bidrar med kunskap och aktuellt forskning till förskolorna som sprids inom och mellan enheterna.

Strukturella förutsättningar

Förskolorna ingår i avdelningen Förskola och fritid som leds av en avdelningschef. I avdelningens stab ingår också en utredare, projektledare och köhandläggare (organisatoriskt tillhör köhandläggaren en annan avdelning då tjänsten är delad mellan förskola och medborgarkontoret).

För att skapa förutsättningar för en likvärdig förskoleverksamhet är förskoleorganisationen uppdelad i sex resultatenheter med vardera fyra eller tre förskolor, som var och en leds av en förskolechef. I respektive resultatenhet finns en pedagogisk ledare och en administrativ assistent.

Stadsdelsområdet har inte tillräckligt efterfrågan för att ha en finsk förskoleverksamhet, det finns dock finskspråkig personal så att förvaltningen kan erbjuda förskola delvis på finska. Det finns ingen särskilt organisation inom avdelningen som utgör resurs för stödjande insatser för barn i behov av särskilt stöd. Stadsdelen har däremot ett samarbete med andra stadsdelar i det fall förskolorna har behov av exempelvis specialpedagogisk kompetens. Förvaltningen tilldelas ett socioekonomiskt tilläggsbelopp som ska täcka kostnader för barn i behov av särskilt stöd. Dessa resurser fördelas efter ansökan från förskolorna.

Organisation på enhetsnivå:

På enhetsnivå har förskolechef det övergripande ansvaret för sina förskolor och för verksamhetens alla delar; systematiskt kvalitetsarbete, ekonomi, personal, arbetsmiljö och den pedagogiska verksamheten. Förskolechefen organiserar och leder i nära samarbete med den pedagogiska ledaren nätverk för all personal i enheten.

Den pedagogiska ledaren ansvarar för att utveckla den pedagogiska verksamheten, det systematiska kvalitetsarbete och att handleda personal. Den pedagogiska ledaren organiserar och leder, i nära samarbete med förskolechefen, nätverk för all personal i enheten.

Förskollärare ansvarar för att leda och utvärdera den dagliga processen .

Förskoleassistenten ansvarar för personaladministration, schemaläggning, inköp och IT-frågor.

Förskollärare är arbetslagsansvarig och har ett särskilt ansvar för läroplansuppdraget. Arbetslagsansvariga träffas kontinuerligt för att fördjupa sig inom olika områden som behöver utvecklas i enheten. Arbetet i gruppen leds av förskolechefen och den pedagogiska ledaren.

Enheternas ledningsgrupper består av förskolechef, pedagogisk ledare och förskoleassistent. Gruppen har till uppgift att ta fram utvärderings och uppföljningsunderlag, gemensamma dokument samt att medverka i det systematiska kvalitetsarbetet.

Antal barn

Sammanlagt är det 1 973 barn som är inskrivna i både kommunal- som enskild förskola och pedagogisk omsorg. Antalet barn som är inskrivna i Älvsjös kommunala förskolor är 1 175 barn, vilket utgör 58 procent av det totala antalet platser i förskola och pedagogisk omsorg. 8 procent av barnen är inskrivna i enskild pedagogisk omsorg, s.k. dagbarnvårdare. Antalet barn i Älvsjös kommunala förskolor är stort detsamma som föregående år. Inskrivningsgraden 2018 var 97,3 procent vilket stämmer väl överens med andelen inskrivna 2017.

Andel förskollärare

Andel förskollärare i Älvsjös kommunala förskolor är 41,7 procent och är marginellt lägre än föregående år som var 42 procent. Spridningen mellan enheterna ligger mellan 34 till 54 procent. Totalt är det tre avdelningar som saknar förskollärare. Även föregående år saknade tre avdelningar förskollärare.

Kommunfullmäktiges mål är att förskolorna ska ha minst 41 procent, vilket Älvsjö stadsdelsförvaltning uppnår.

Barn per personal

Barn per personal i Älvsjös kommunala förskolor är 5,1 och är marginellt lägre än föregående år som var 5,3. Kommunfullmäktiges mål är att förskolorna ska ha 4,9 barn per anställd, vilket Älvsjö stadsdelsförvaltning marginellt inte riktigt uppnår.

Barn per grupp

Barn per grupp i Älvsjös kommunala förskolor är 15,9 och är marginellt lägre än föregående år som var 16,3. Kommunfullmäktiges mål är att förskolorna ska ha 16 barn per anställd, vilket Älvsjö stadsdelsförvaltning uppnår.

Antal barn och personal med annat modersmål

Den sammantagna språkkartläggningen visar att antalet barn med annat modersmål än svenska är 30 procent, vilket är högre än föregående år vilket var 18 procent. Det finns 123 personer (53 procent) inom personalen på förskolorna som är flerspråkiga de talar 36 olika språk. Antalet stämmer överens med föregående år (52 procent).

Sammanställning av Älvsjös kommunala förskolor och enheter.

Enhet 1		Enhet 2	
<i>Akleja</i>	Aklejavägen 19	<i>Lillskogen</i>	Karlslundsvägen 10
<i>Långsjö</i>	Gårdsstigen 19	<i>Matrisen</i>	Långsjövägen 14
<i>Rödkulla</i>	Långsjövägen 56	<i>Älvsbogen</i>	Långsjövägen 33
<i>Våga vilja</i>	Gårdsstigen 1	<i>Solkatten</i>	Älvsjövägen 62
Enhet 3		Enhet 4	
<i>Baltazar</i>	Västerängsvägen 5	<i>Skogsgläntan</i>	Sulvägen 62
<i>Muminstugan</i>	Vantörsvägen 150	<i>Trollsländan</i>	Sulvägen 22
<i>Snöripan</i>	Snöripsvägen 32	<i>Eken</i>	Sulvägen 52 A
		<i>Öppna förskolan</i>	Älvsjö stationsgata 21
Enhet 5		Enhet 6	
<i>Citrusgården</i>	Folkparksvägen 161	<i>Sjöstjärnan</i>	Rävnäsvägen 77-79
<i>Prästängen</i>	Prästgårdsgränd 16	<i>Sylvester</i>	Sylvestervägen 2-6
<i>Solängen</i>	Solberga Ängsväg 4	<i>Äppelängen</i>	Täckhammarsvägen 21

Förutsättningar.

Barn

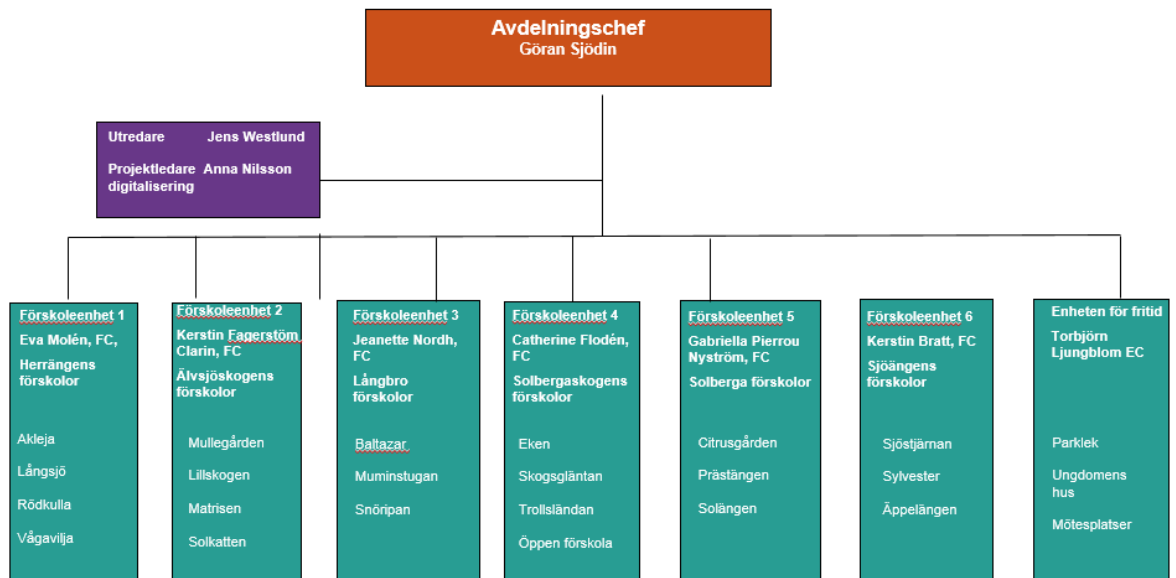
Inskrivna Barn	Små 1-3 år	Stora 4-5 år	Totalt	Antal barn/ grupp	Antal barn/ anställd	Antal barn med annat modersmål*	Antal språk*
2016-12-31	601	519	1 120	15,6	5,5	226 (20%)	50
2017-10-15	631	540	1 171	16,3	5,86	212 (18%)	45
2018-10-15	631	546	1 175	15,9	5,15	342 (30%)	57

Personal (omräknat till årsarbetare och inklusive resurspersonal)

Anställda	Barnskötare	Förskollärare	Övriga	Totalt	Varav resurs	Antal flerspråkig personal*	Antal språk*
2016-12-31	138,40	81,50 (37%)	-	219,90	16,20	52 (27%)	23
2017-12-31	138,30	84,10 (39%)	-	219,60	19,90	115 (52%)	24
2018-12-31	143,4	84,6 (41,6%)	-	228,00	24,4	123 (54%)	36

* Måttillfället för uppgifterna om språk avser 15 oktober respektive år.

Avdelning Förskola och fritid Älvsjö stadsdelsförvaltning

Analys

Älvsjö stadsdelsförvaltning ökar befolkningsmässigt då flera områden i Solberga väntas blir färdiga under 2019 och 2020 och befolkningen ökar allt eftersom bostäderna blir inflyttningsbara. Det har ställt krav på att förvaltningen anpassar verksamheten efter det ökade antalet förskoleplatser som blir en följd av nybyggnationen. Under 2019 väntas fyra nya förskolor att färdigställas och en förskola avetableras. Nettoökningen av förskoleplatser beräknas till cirka 130.

Den stora utmaningen för förvaltningen har varit dels att rekrytera så att alla avdelningar har minst en förskollärare, men även att behålla de förskollärare som är anställda. Variationen mellan enheterna är liten avseende andelen förskollärare. Sammantaget har enheterna 41,6 procent förskollärare, dock är variationen 10 procentenheter mellan den enheten som har lägst andel förskollärare med den som högst andel. Endast tre avdelningar saknar förskollärare. En stor utmaning för förvaltningen är nyrekryteringen av förskollärare till de nya förskolor som tas i bruk under 2019.

Förvaltningen kan inte se att det finns några skeva strukturella förutsättningar mellan enheterna som påverkar förskolornas måluppfyllelse. De enheter som har en lägre andel förskollärare (de enheter som har ca 35 procent) har inte lägre resultat i förskoleundersökningen eller WKI i förhållande till de som har över 40 procent. Samtliga enheter når sina mål.

Självvärdering (stadens kvalitetsindikator-WKI)

År 2016 digitaliserades verktyget för självvärderingen, vilket underlättade för pedagogerna, samtidigt gjordes även tillägg och förändringar i verktyget. Senaste tillägget gjordes inför 2018 då ”programmering” infördes. Förvaltningen har noterat att flera arbetslag under våren värderade sig nivå 2 kring skrivningarna om kriterierna avseende ”programmering”. Flera arbetslag uttryckte osäkerhet om vad ”programmering” egentligen innebar och värderade sig på nivå 2. Efter att pedagogerna under hösten fått utbildning om innebörden av skrivningen har förståelsen för begreppet och kriterierna klart förbättrats, varför enheterna i denna del under hösten kunde höja sina resultat.

Förvaltningen kan konstatera att flera arbetslag har blivit mer kritiska i sina bedömningar när de blivit mer insatta i kvalitetsindikatorns olika kriterier och vad

det innebär. På enheterna pågår ett aktivt arbete att se till att nyanställa blir utbildade i den webbaserade kvalitetsindikatorn och att uppföljningar sker för att säkerställa att samtliga pedagoger upprätthåller och uppdaterar sina kunskaper i verktyget. Förskolecheferna och de pedagogiska ledarna har också tillsammans diskussioner enheternas självvärdering för att åstadkomma så likvärdiga bedömningar som möjligt.

Sammanfattning av självvärdering 2016 - 2018

I jämförelse med samtliga stadsdelsförvaltningar i staden har Älvsjö näst högst resultat 3,6 tillsammans med Östermalm, Södermalm och Spånga-Tensta. Endast Hässelby-Vällingby ligger högre med 3,76 som därmed når upp till den av staden uppsatta målet 3,8.

Läroplansområden pedagogisk inriktning	2018	Variation mellan enheterna	2017	Variation mellan enheterna	2016	Variation mellan enheterna
Sammanfattande omdöme	3,6	3,3-4,0	3,5	2,5-4,2	3,5	3,1-4,2
Pedagogisk miljö och material	3,6	3,2-4,0	3,6	2,3-4,5	3,6	3,0-4,5
Skapande verksamhet och olika uttrycksformer	3,6	3,2-4,0	3,6	2,3-4,5	3,5	3,0-4,5
Barns språkliga och kommunikativa utveckling	3,6	3,3-3,9	3,4	2,7-4,2	3,4	3,0-4,5
Barns matematiska utveckling	3,5	3,2-3,9	3,4	2,7-4,2	3,4	3,0-4,0
Naturvetenskap och teknik	3,5	3,3-3,9	3,5	2,3-4,2	3,4	3,0-4,0

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget jämförelse 2016-2018

År	Genomsnitt	Variation
2018	3,6	3,3-4,0
2017	3,5	2,5-4,2
2016	3,5	3,1-4,2

Förvaltningen kan konstatera att 2018 års resultat för indikatorn *Personalens bedömning av förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling* var har höjts från 3,5 till 3,6 vilket är det näst högsta snittvärdet i staden tillsammans med tre andra stadsdelar.

Värdet varierar mellan förskolorna från 3,3 till 4,0. Likvärdigheten har markant ökat i jämförelse med 2017.

De delar som flertalet förskolor inte når upp till i nivå 4 i de fem olika delarna är exempelvis;

- **Digitala verktyg** används på ett sätt som ger utökade möjligheter till barnens lärande. Barnen fördjupar sin digitala kompetens genom att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen och får bekanta sig med programmering.
- **Dokumentation** av arbetet och av barns förändrade kunnande är underlag för diskussioner och blir till viss del en **pedagogisk dokumentation**. Den bidrar även till utvärderingen i det **systematiska kvalitetsarbetet** av i vilken mån arbetet på det här området bidrar till att uppfylla verksamhetens prioriterade mål. Barn och föräldrar ges möjlighet att vara **delaktiga** i den processen.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Pedagogisk miljö och material jämförelse 2016-2018

År	Genomsnitt	Variation
2018	3,6	3,0-4,6
2017	3,6	2,3-4,5
2016	3,6	3,0-4,5

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde hösten 2018 är genomsnittet avseende *Pedagogisk miljö och material* relativt högt värderat. Värdet ligger på samma nivå som 2017, men förvaltningen kan konstatera att likvärdigheten mellan enheterna har ökat i jämförelse med 2017.

Den pedagogiska miljön har stor betydelse för verksamhetens kvalitet. Förskolornas pedagogiska miljöer är till stora delar genomtänkta utifrån läroplanens olika målområden. Det finns dock skillnader i de pedagogiska miljöernas utformning förskolor och avdelningar emellan. Även utemiljön behöver utvecklas mer.

För att komma till högre nivåer behöver miljöns utformning diskuteras mera systematiskt i förhållande till läroplanens mål och värdegrund för att fortsättningsvis bli ett mer meningsfullt verktyg för utvärdering av förskolornas måluppfyllelse.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Skapande verksamhet och olika uttrycksformer jämförelse 2016-2018

År	Genomsnitt	Variation
2018	3,6	3,2-4,2
2017	3,6	2,3-4,5
2016	3,5	3,0-4,5

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde hösten 2018 är genomsnittet avseende *Skapande verksamhet och olika uttrycksformer* relativt högt värderat. Värdet ligger på samma nivå som 2017 och förvaltningen kan konstatera att likvärdigheten mellan enheterna har ökat i jämförelse med 2017.

Förskolorna ger barnen tillgång till en mängd olika skapande uttrycksmedel som färg, form, lera, deg, papper, byggmaterial, återvinningsmaterial och naturmaterial. Dator och lärplatta används också av barnen. Även musik, drama, dans och teater finns med som uttrycksformer. Den skapande verksamheten behöver användas mer aktivt i det utforskande och temainriktade arbetssättet.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Barns språkliga och kommunikativa utveckling jämförelse 2016-2018

År	Genomsnitt	Variation
2018	3,6	3,3-3,9
2017	3,4	2,7-4,2
2016	3,4	3,0-4,5

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde hösten 2018 är genomsnittet avseende *Barns språkliga och kommunikativa utveckling* relativt högt värderat. Förvaltningen kan konstatera att både värdet och likvärdigheten mellan enheterna har ökat i jämförelse med 2017.

Förskolorna stödjer barnens språkliga och kommunikativa utveckling genom de dagliga samtalen, högläsning och sång. Indelning i mindre grupper skapar tid för barnen att samtala, reflektera och att alla kan komma till tals och får känna sig lyssnade till. Språkdomänerna behöver fortsätta att implementeras så att dokumentationen av barnens förändrade språkanvändning blir underlag för fortsatta diskussioner och för den pedagogiska dokumentationen.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Barns matematiska utveckling jämförelse 2016-2018

År	Genomsnitt	Variation
2018	3,5	3,2-3,9
2017	3,4	2,7-4,2
2016	3,4	3,0-4,0

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde hösten 2018 är genomsnittet avseende *Barns matematiska utveckling* relativt lågt värderat. Förvaltningen kan konstatera att både värdet och likvärdigheten mellan enheterna har ökat i jämförelse med 2017.

Barnen ges möjlighet att jämföra, sortera, mäta, väga, uppskatta antal och så vidare. Matematiska begrepp behöver fördjupas och tydligare integreras i projektarbeten och i barnens lek. Förskolorna behöver synliggöra hur barnens matematiska tänkande utmanas aktivt och hur de får möjlighet förstå, lösa problem och tillämpa matematiskt och logiskt tänkande.

Snittvärde självvärdering läroplansuppdraget Naturvetenskap och teknik jämförelse 2016-2018

År	Genomsnitt	Variation
2018	3,5	3,3-3,9
2017	3,5	2,3-4,2
2016	3,4	3,0-4,0

Enligt den senaste självvärderingen enheterna gjorde hösten 2018 är genomsnittet avseende *Naturvetenskap och teknik* relativt högt värderat. Värdet ligger på samma nivå som 2017 och förvaltningen kan konstatera att likvärdigheten mellan enheterna har ökat i jämförelse med 2017.

Barnen ges möjlighet att utforska och få kunskap kring naturvetenskap och teknik. Några förskolor har naturvetenskapslådor innehållande material för att experimentera och detta har gett resultat. Förskolorna behöver arbeta med hur de aktivt ska utmana barnens tänkande om naturvetenskapliga fenomen, samband och teknik.

Analys

Årets resultat på 3,6 visar att årsmålet på 3,8 för den webbaserade kvalitetsindikatorn inte uppnås. I jämförelse med föregående årsresultat har resultatet marginellt förbättrats, men vad som är särskilt positivt är att likvärdigheten markant har ökat. Det är dessutom fler arbetslag som uppnår nivå 3 i jämförelse med föregående år.

Av förvaltningens sex enheter är det två enheter som har en korrelation mellan resultatet i WKI och förskoleundersökningen, övriga enheter har en variation av resultat som det inte går att dra några säkra slutsatser om. Förvaltningen noterar att variationen i flera fall är mycket liten där resultaten ligger på en hög nivå.

Variationen mellan enheterna har inte nämnvärt förändrats under de senaste tre år. Enskilda förskolor har fått ett lägre resultat beroende huvudsakligen på att det är nyrekryterade som inte riktigt har kommit in i verktyget och att flera arbetslag inte förstått innebörden av kriterierna för programmering. Det är ett arbetslag som har rapporterat att de inte når upp till nivå 3 avseende ”Skapande verksamhet och olika uttrycksformer” och ”Barns matematiska utveckling”. Arbetslaget når inte upp till kriterierna avseende digitala verktyg. Arbetslaget består av nyanställda och förskolechefen har tillsammans med arbetslaget tagit fram en handlingsplan som möjliggör att arbetslaget under våren 2019 ska nå minst nivå 3.

Av enheternas egna analyser är det viktigt att förskolorna fortsätter att arbeta med att utveckla bedömningskompetensen, särskilt viktigt är att nya pedagoger får en snar introduktion i verktyget och får det stöd som behövs.

Förskoleundersökning

Inledningsvis:

Av förskoleundersökningens 23 frågor hade Älvsjös kommunala förskolor högsta resultat i 13 frågor och i sju av resterande frågor var Älvsjös förskolor rangordnade som nummer två eller tre.

Nedan tabell och spindeldiagram visar Älvsjös kommunala förskolors resultat i förhållande till stadens genomsnittliga resultat vilket ger en bild av den skattning föräldrarna gör om kvaliteten i stadsdelens förskolor. Tabellen och spindeldiagrammet visar att Älvsjös förskolor ligger högre än medelnittet i staden.

Sammanfattning resultat 2018 Älvsjö stadsdelsförvaltning

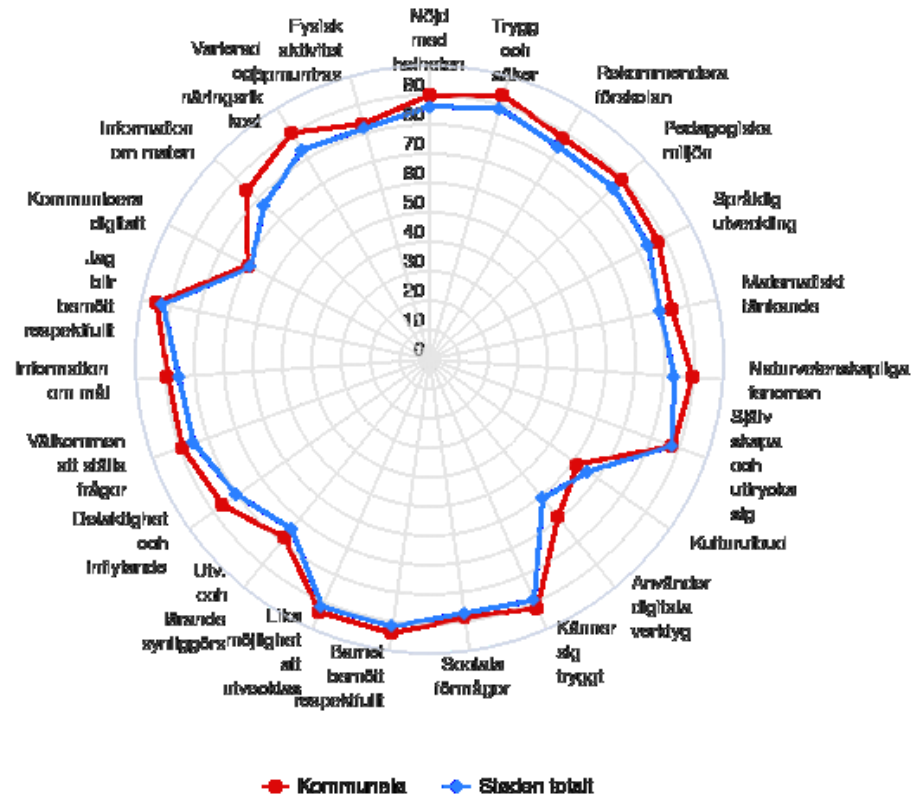
Läroplansområden pedagogisk inriktning	<i>Älvsjö</i> <i>Årsmål 2018</i>	<i>Älvsjö</i> <i>Utfall 2018</i>	<i>Staden genomsnitt</i>
Sammanfattande omdöme	-	90 %	86 %
Utveckling och lärande	83 %	84 %	80 %
Normer och värden	90 %	92 %	89 %
Samverkan med hemmet	87 %	87 %	83 %
KF-indikator (andel nöjda föräldrar)	90 %	90 %	85 %

Resultat nöjdhetsindex 2016 – 2018

Läroplansområden pedagogisk inriktning	2016	2017	2018
Sammanfattande omdöme	86 %	90 %	90 %
Utveckling och lärande	82 %	85 %	84 %
Normer och värden	90 %	92 %	92 %
Samverkan med hemmet	85 %	89 %	87 %
KF-indikator (andel nöjda föräldrar)	86 %	91 %	90 %

	Enskede-Årsta-Vantör	Skarpnäck	Skärholmen	Hägersten-Liljeholmen	Östermalm	Rinkeby-Kista	Norrmalin	Kungsholmen	Spånga-Tensta	Södermalm	Bromma	Farsta	Vällingby	Älvsjö
SAMMANFATTANDE OMDÖME	84	89	83	87	89	82	81	85	86	86	87	84	85	90
UTVECKLING OCH LÄRANDE	79	82	80	79	85	77	78	80	79	81	80	77	83	84
NORMER OCH VÄRDEN	88	91	86	90	91	84	88	90	87	90	90	86	88	92
SAMVERKAN MED HEMMET	82	84	83	82	85	82	81	81	85	82	84	78	83	87
KOST, RÖRELSE OCH HÄLSA	79	81	79	79	86	78	80	75	78	82	79	72	81	86
KF-INDIKATOR	84	88	82	87	89	82	81	85	85	86	86	84	85	90
Svar	2455	1265	923	3259	1481	1069	1303	1433	1368	2151	1828	1411	1823	896
Svarsfrekvens	70%	69%	71%	69%	78%	59%	71%	74%	79%	73%	68%	65%	74%	77%
TOTAL	495	515	493	505	525	485	489	497	499	507	505	481	505	529

Jämförelse resultat Älvsjö stadsdelsförvaltning med staden totalt

Resultat från förskoleundervisningen redovisas per läroplansområdena.

NORMER OCH VÄRDEN

Resultat och analys

Förskoleundersökningens resultat visar att Älvsjö kommunala förskolor har 92 procents nöjdhet för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar” avseende normer och värden, vilket är högst i staden. Stadsdelsnämndens mål var 90 procent.

Indexet avseende målområdet Normer och värden har under en treårsperiod ökat från 90 procent nöjda föräldrar 2016 till 92 procent 2018. 2018 hade Älvsjö det högsta värdet i staden.

I 2018 års resultat varierar indexet mellan förskoleenheterna från 88 procent till 96 procent och mellan förskolorna från 87 procent till 97 procent. I jämförelse med 2017 har skillnaden mellan förskoleenheterna minskat med 2 procentenheter och mellan förskolorna med 9 procentenheter. Det är en förbättring i jämförelse med 2017. Två förskolor når inte upp till nämndmålet om 90 procent. Trots det förbättrade resultatet finns det skillnader i likvärdigheten som förvaltningen behöver se över och sätta in åtgärder.

<i>Frågorna</i>	<i>Resultat Älvsjö</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>Staden totalt 2018</i>
Mitt barn känner sig trygg	90%	93 %	92 %	88%	
Mitt barn uppmuntras i att utveckla sina sociala förmågor	89%	91 %	89%	86%	
Barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning (ny fråga 2015)	91 %	93 %	94%	91%	
Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt	91%	93 %	94%	91%	
Barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	91%	93 %	94%	91%	

UTVECKLING OCH LÄRANDE

Resultat och analys

Förskoleundersökningens resultat visar att Älvsjös kommunala förskolor hade 84 procent nöjdhet för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar” avseende utveckling och lärandet, vilket är det näst högsta i staden. Stadsdelsnämndens mål var 83 procent.

Indexet avseende målområdet *Utveckling och lärande* har under en fyraårsperiod ökat från 77 procent nöjda föräldrar 2014 till 84 procent 2018, en marginell försämring med en procent i jämförelse med 2017. Älvsjö har det näst högsta värdet i staden.

I 2018 års resultat varierar indexet mellan förskoleenheterna från 77 procent till 88 procent och mellan förskolorna från 62 procent till 95 procent. I jämförelse med 2017 har skillnaden mellan förskoleenheterna minskat med 2 procentenhet, medan skillnaderna mellan förskolorna har ökat med 20 procentenheter från 2017. Skillnaderna är större än föregående år varför likvärdigheten behöver öka.

<i>Frågorna</i>	<i>Resultat Älvsjö</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>Staden 2018</i>
Den pedagogiska miljön uppmuntrar till lek, utveckling och lärande		88 %	91 %	90%	85%
Mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk		87 %	89 %	88%	83%
Mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande		83 %	85 %	84%	79%
Mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen		86 %	88 %	90%	83%
Mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former		87 %	90 %	88%	87%
Mitt barn ges möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan		63 %	68 %	62%	66%
Mitt barn använder digitala verktygshjälpmedel i sitt lärande (ny fråga 2017)		-	-	69%	63%

FÖRSKOLA OCH HEM

Resultat och analys

Förskoleundersökningens resultat visar att Älvsjös kommunala förskolor hade 87 procent nöjdhet för indikatorn ”Andel nöjda föräldrar” avseende förskola och hem, vilket är det högsta i staden. Stadsdelsnämndens mål var 87 procent.

Indexet avseende målområdet *Förskola och hem* har under en treårsperiod ökat från 85 procent nöjda föräldrar 2016 till 87 procent 2018, en marginell försämring med två procent i jämförelse med 2017. Älvsjö har det högsta värdet i staden.

I 2018 års resultat varierar indexet mellan förskoleenheterna från 82 procent till 91 procent och mellan förskolorna från 71 procent till 98 procent. I jämförelse med 2017 har skillnaden mellan förskoleenheterna minskat med 1 procent och mellan förskolorna med 3 procentenheter från 2017. Skillnaderna är fortfarande för stora och likvärdigheten måste öka.

<i>Frågorna</i>	<i>Resultat Älvsjö</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>Staden totalt 2018</i>
Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs		75 %	81 %	78%	72%
Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten		85 %	88 %	86%	78%
Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten		85 %	89 %	89%	85%
Jag har fått information om förskolans mål och arbetssätt		88 %	93 %	89%	85%
Personalen bemöter mig på ett respektfullt sätt		92 %	95 %	95%	92%
Jag kan på ett enkelt sätt kommunicera digitalt med förskolan (ny fråga 2017)		-	77%	70%	64%

Analys

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna även i år ger höga resultat till den verksamhet som bedrivs i Älvsjöes kommunala förskolor. Älvsjöes förskolor har de högsta resultaten i jämförelse med övriga stadsdelars resultat. Likvärdigheten mellan enheterna och förskolorna har marginellt ökat och ligger i paritet med föregående års resultat, varför det är svårt att dra några konkreta slutsatser till den variation av resultat som ändå finns mellan enheterna. Vid en närmare granskning av resultatet i jämförelse med föregående års resultat är det två enheters förskolor som bidragit till att två förskolors resultat skiljer ut sig och påverkat variationen av resultat mellan förskolorna, dock har det genomsnittliga resultatet för de två enheterna endast försämrats marginellt. En trolig bidragande orsak är att de två förskolorna har haft en relativt hög personalomsättning och den ena förskolan har även stått utan ordinarie förskolechef under en längre period, vilket negativt påverkat ledning och kontinuitet. Ny förskolechef har under hösten tillsatts och åtgärder har satts in för att komma till rätta med personalomsättningen på den andra förskolan.

Förvaltningen konstaterar att flera enheter inte riktigt når upp till egna uppsatta enhetsmål vilket har sin förklaring att enheterna redan ligger på relativt höga nivåer och triggas varje år att höja ambitionerna. Det medför att enheterna har allt svårare att nå sina enhetsmål. Inför nästa års verksamhetsplaner finns det därför skäl att inte höja enhetsmålet mer än det är möjligt att uppnå. Viktigt att notera att varje enhet har nått nämndens enhetsmål.

För att öka likvärdigheten mellan förskolorna och enheterna har förvaltningen tagit fram stadsdelsövergripande utvecklingsområden för samtliga enheter. Inför 2019 ska förvaltningen prioritera implementering av den nya reviderade läroplanen som blir gällande från och med juli 2019 och öka pedagogernas digitala kompetens inom särskilt programmering, som var ett område som fick ett lägre resultat än andra områden. En åtgärd är att på ett tydligare sätt synliggöra för föräldrarna vilka digitala verktyg barnen använder. Förskolorna ska bli än bättre på att redovisa föräldrarna den pedagogiska dokumentation som görs och än mer berätta förskolans arbets sätt och resultat. Åtgärderna ska skapa möjligheter för förtydligande av förskolans uppdrag och arbete med undervisning och de målstyrda processerna, vilket ska ge ökad likvärdighet i den undervisning alla barnen får.

Övriga underlag

Avdelningen har under året mottagit åtta klagomål/synpunkter och dessa rör i huvudsak synpunkter kring barns trygghet. Respektive enhet har återkopplat de åtgärder man vidtagit till anmälaren. Antalet klagomål är relativt lågt och kan hänga samman med att föräldrar i förskoleundersökningen anger att de är väldigt nöjda med sitt barns förskola.

Älvsjös förskolor har inte haft någon kommunal utvärdering under 2018.

Barns förändrade kunnande

Genom de kvalitetsredovisningar enheterna tagit fram konstaterar förvaltningen att enheterna systematiskt dokumenterar följer upp barnens förändrade kunnande. Nedan anges exempel på arbetsmetoder vilka samtliga anknyter till ett systematiskt dokumenterande:

Processreflektion

I processreflektionen definierar pedagogerna vad de ska utforska tillsammans med barnen och hur miljö, material, aktiviteter samt organisationen av barn och pedagoger ska stödja utforskningen genom ett projekterande arbetssätt. Pedagogerna arbetar sedan med att på olika sätt sätta barnen i relation med utforskandet och dokumenterar nuläget genom att observera barnens intressen och vad de försöker förstå. Varje vecka reflekterar pedagogerna över detta nuläge och planerar utifrån det hur de ska utmana barnen vidare. Den pedagogiska dokumentationen samlas i en processreflektion och genom denna kan pedagogerna följa barnens läroprocesser och genom detta också det förändrade kunnandet. Processreflektionen ger en tydlig struktur för att se vad som har hänt, nuläge och hur pedagogerna utifrån detta kan planera sin verksamhet vidare. I processreflektion följs det projekterande arbetet upp i relation till läroplanen varje vecka och en gång i månaden till förskolans förväntade resultat. Pedagogerna får återkoppling på detta arbete av den pedagogiska ledaren en gång per månad.

Projektplan

Förskolans pedagoger följer upp barnens lärandeprocesser och förändrat kunnande i projektplanen. I projektplanen dokumenteras, reflekteras och analyseras lärandet utifrån nationella mål, enhetsmål, barnkonventionen och diskrimineringsgrunder. Barnens kunnande dokumenteras och deras lärandemiljöer följs kontinuerlig upp. Det enskilda barnets lärande återkopplas till vårdnadshavare via veckobrev och på föräldramöten. I veckobreven reflekterar förskolan kring den undervisning som skett

på förskolan, förskolan reflekterar kring den forskning och de teorier som förskolan stödjer sig på för barnens lärande.

Den processplan förskolan tagit fram bidrar tillsammans med kvalitetsindikatorn till att pedagogerna kontinuerligt reflekterar kring barnens utveckling och lärande. Förskolans arbetsmetod är att de kopplar WKI till processplanen som tillsammans utgör ett reflektionsunderlag i förskolornas arbetslag och förskolans nätverk. Arbetsättet skapar kontinuitet och bidrar till att pedagogerna med hjälp av varandra (det kollegiala lärandet) får syn på barns förändrade kunnande.

Förskolechefen och pedagogiska ledaren träffar avdelningsansvariga en gång i månaden. Arbetslagen har schemalagda månadsreflektioner och skriftliga analyser med efterföljande återkopplingar av förskolechefen och pedagogiska ledaren. Fokus på återkopplingarna är att medvetengöra barnens förändrade kunnande i relation till undervisning. Förvaltningen ser att pedagogerna har en hög medvetenhet för uppdraget och har ett gemensamt kommunikationsmönster som innebär att ställa frågor och uppmuntra barnen att tänka vidare.

Analys

Enheternas arbete med att systematiskt dokumentera barnens kunnande genom de processreflektioner och projektplaner, som utgör enheternas kvalitetsuppföljning, gör det möjligt att tydligt följa barnens förändrade lärande. Av den analys enheterna har gjort utifrån WKI resultaten och förskoleundersökningen kan förvaltningen konstatera att enheternas arbetssätt varit framgångsrika. Förvaltningens slutsats är ändå att arbetssättet behöver vidareutvecklas och goda exempel spridas inom enheternas nätverk så att avdelningens samtliga enheter får samma förutsättningar.
